



# ประชุมชี้แจง

## แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565



29 พฤศจิกายน 2564

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข



คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต  
(CORRUPTION RISK ASSESSMENT)  
การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เทคนิการประเมินเชิงคุณภาพ  
"มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต" (CORRUPTION RISK CONTROL)  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

กลุ่มงานประเมินความเสี่ยงการทุจริตภาครัฐ กองอำนวยการต่อต้านการทุจริต  
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ  
ตุลาคม ๒๕๖๕

The main content area features a blue background with a network of white lines and dots. At the top center is the circular logo of the Public Sector Anti-Corruption Commission (PSACC). The text is centered and includes the title, subtitle, and publication details. At the bottom, there is a small text block providing contact information and the date.

# แนะนำคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ส่วนที่ 1

ความเป็นมา

ส่วนที่ 2

การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ส่วนที่ 3

แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ส่วนที่ 4

การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

# แนะนำคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

## ส่วนที่ 5

เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพมาตรฐานการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

## ส่วนที่ 6

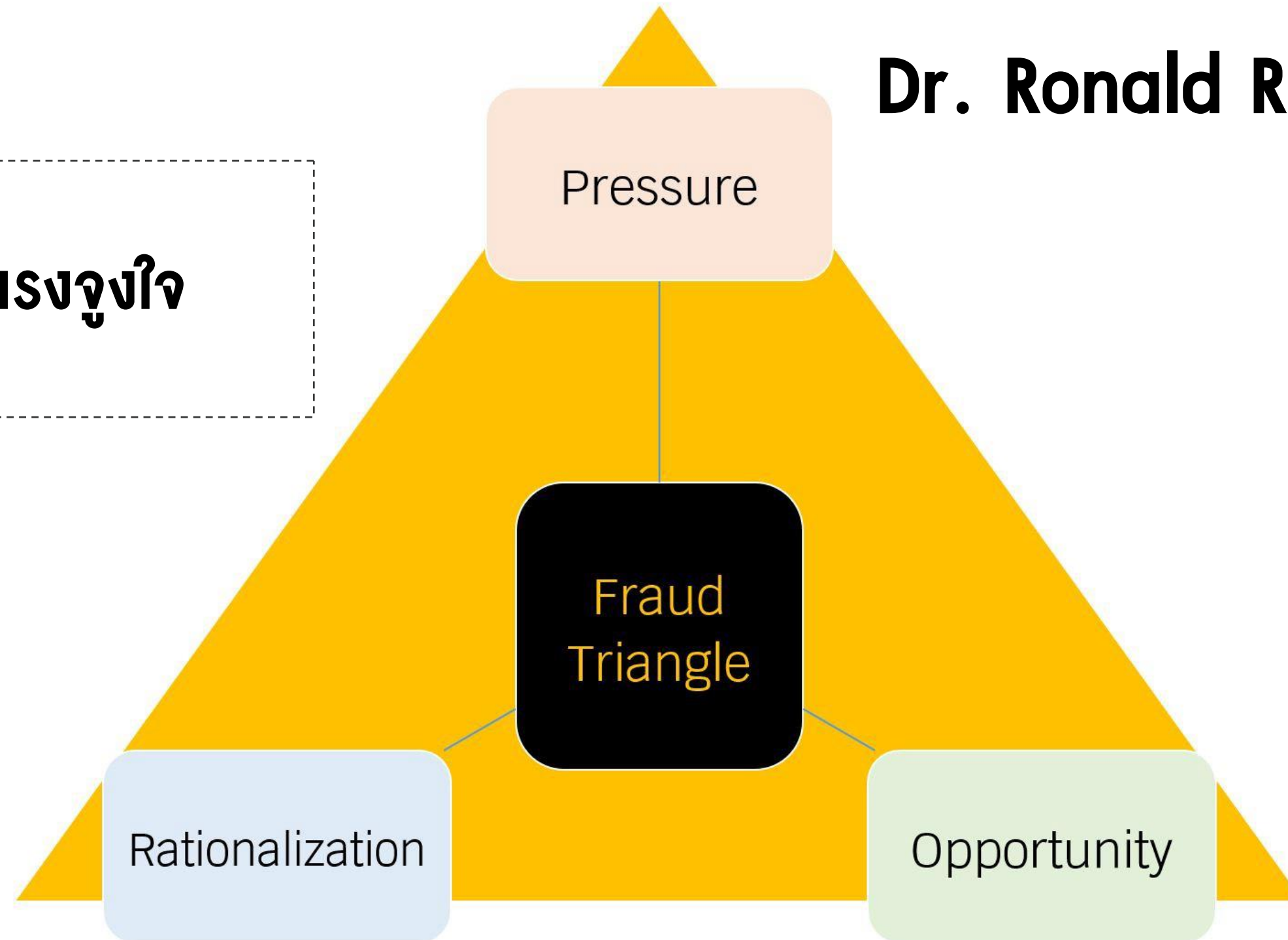
แนวทางการจัดทำการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

## ส่วนที่ 7

ภาคผนวก

# ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

Dr. Ronald R. Cressey, 1940



แรงกดดัน หรือแรงจูงใจ

การหาเหตุผล  
สนับสนุนการกระทำ

โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ  
คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายใน  
ขององค์กรมีจุดอ่อน



<b>Triangle Fraud</b>	<b>Four-sided Diamond</b>	<b>GONE Theory</b>
<b>1. Opportunity</b>	<b>1. Capability</b>	<b>1. G-Greed</b>
<b>2. Pressure</b>	<b>2. Opportunity</b>	<b>2. O-Opportunity</b>
<b>3. Rationalization</b>	<b>3. Incentive / Motive</b>	<b>3. N-Need</b>
	<b>4. Rationalization</b>	<b>4. E-Expectation</b>

**Dr. Ronald R. Cressey, 1940**

**David T. Wolfe  
and Dana R. Hermanson, 2004**

**Leonard J. Brook, 2004**

# แนวทางการขับเคลื่อน การประเมินความเสี่ยง การทุจริต



เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต

ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต  
และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ  
มีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม  
ตรวจสอบได้

เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ  
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

# ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

1

ความเสี่ยงการทุจริต  
ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา  
อนุมัติอนุญาต ตาม พ.ร.บ.  
อำนวยความสะดวก  
ในการพิจารณาอนุญาต  
ของทางราชการ  
พ.ศ. 2558

2

ความเสี่ยงการทุจริต  
ในความโปร่งใส  
ของการใช้อำนาจ  
และตำแหน่งหน้าที่

3

ความเสี่ยงการทุจริต  
ในความโปร่งใส  
ของการใช้จ่ายงบประมาณ  
และการบริหารจัดการ  
ทรัพยากรภาครัฐ



หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข  
ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต  
ด้านใดบ้าง



ทำการประเมิน

ความเสี่ยงการทุจริต

ตามที่ สำนักงาน ป.ป.ท.

กำหนด

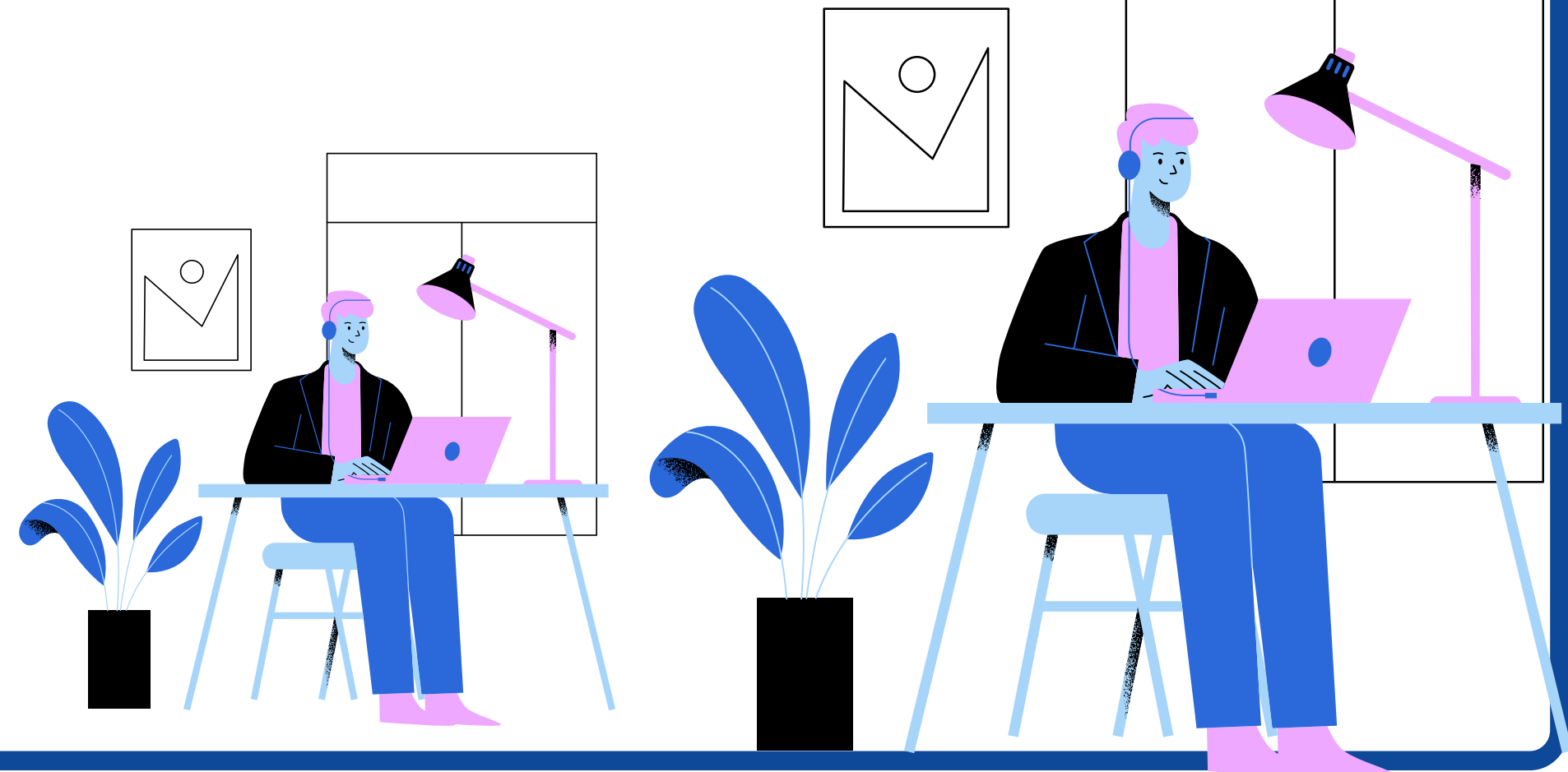
ส่วนราชการระดับกรม

1

กระบวนการ / โครงการ

หน่วยงาน	กระบวนการงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
กรมการแพทย์	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
กรมควบคุมโรค	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
กรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
กรมสุขภาพจิต	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด

หน่วยงาน	กระบวนการงาน
กรมอนามัย	โครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินสูงสุด
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ
สถาบันพระบรมราชชนก	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่



ทำการประเมิน

ความเสี่ยงการทุจริต

โครงการจัดซื้อจัดจ้าง

งบประมาณ พ.ศ. 2565

ที่มีวงเงินสูงสุด

องค์การมหาชน

1 โครงการ

## หน่วยงาน

โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน)

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล  
(องค์การมหาชน)

## กระบวนการงาน

โครงการจัดซื้อจัดจ้างงบประมาณ  
พ.ศ. 2565 ที่มีวงเงินสูงสุด  
จำนวน 1 โครงการ



ทำการประเมิน  
ความเสี่ยงการทุจริต  
โครงการจัดซื้อจัดจ้าง  
งบประมาณ พ.ศ. 2565  
ที่มีวงเงินสูงสุด

หน่วยงานในกำกับ  
(หน่วยงานอื่นของรัฐ)

1

กระบวนการ / โครงการ

## หน่วยงาน

## กระบวนการงาน

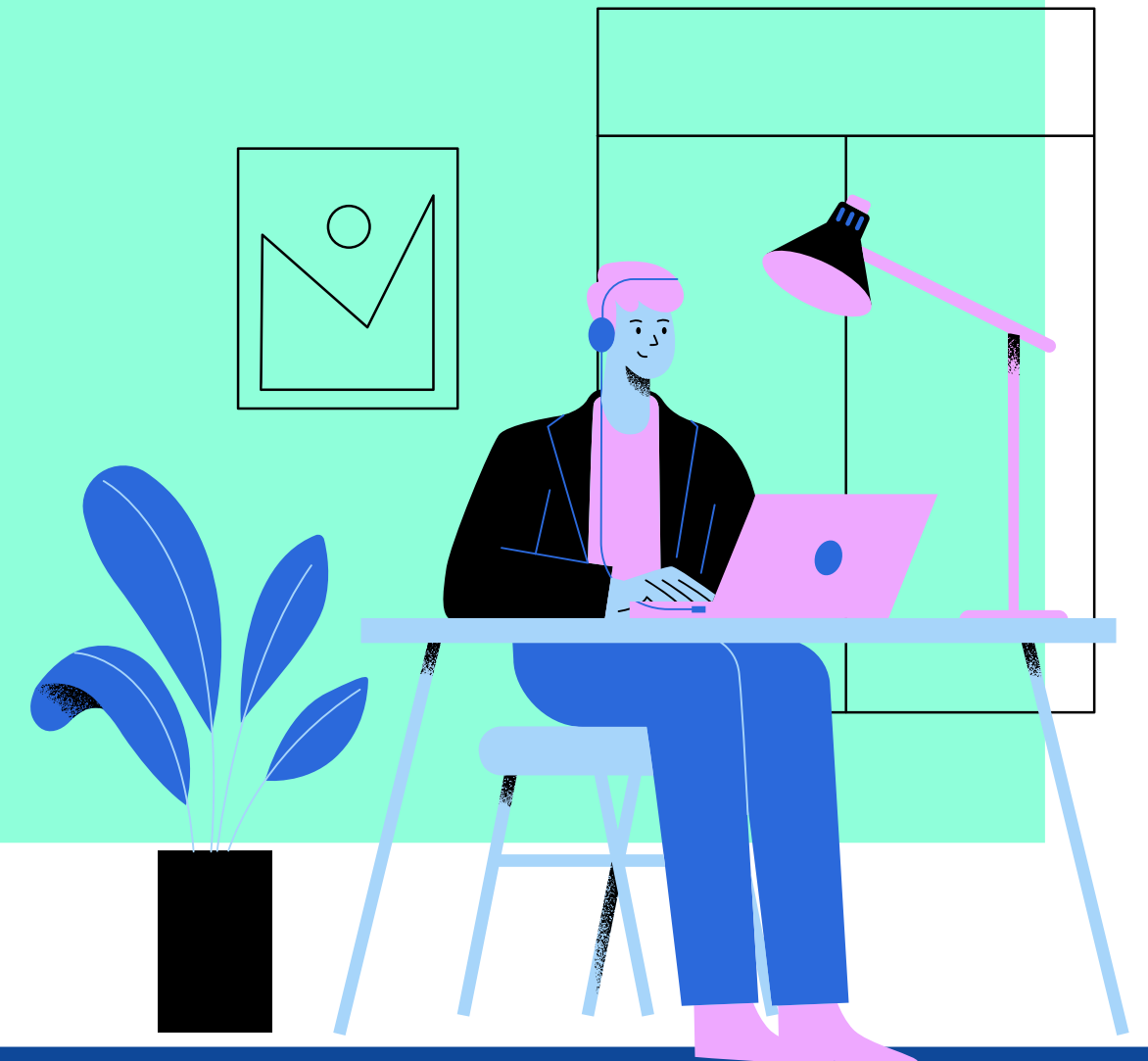
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

สถาบันวัคซีนแห่งชาติ

โครงการจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณ  
ปี พ.ศ. 2565 ที่มีวงเงินสูงสุด  
จำนวน 1 โครงการ





## รัฐวิสาหกิจ

ทำการประเมินความเสี่ยง  
การทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง

กรณี 1

องค์การเภสัชกรรม

1. รัฐวิสาหกิจที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง  
ที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง  
(ตามมาตรา 7 (1) พ.ร.บ. จัดซื้อ  
จัดจ้างฯ) ให้จัดทำการประเมินความเสี่ยง  
การทุจริต จำนวน 5 โครงการ  
หรือสัญญาฉบับประมาณปี พ.ศ. 2565  
(กรณีมีการจัดซื้อจัดจ้างน้อยกว่า  
5 โครงการ / สัญญา ให้ทำการประเมิน  
ความเสี่ยงการทุจริตให้ได้จำนวน  
โครงการมากที่สุด)

2. ไม่มีการจัดซื้อจัดจ้างตาม (1.)  
ให้ทำการประเมินความเสี่ยง  
การทุจริต โครงการจัดซื้อจัดจ้าง  
งบประมาณปี พ.ศ. 2565  
ที่มีวงเงินสูงสุดจำนวน 1 โครงการ

## รัฐวิสาหกิจ

ทำการประเมินความเสี่ยง  
การทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง

# กรณี 2

องค์การเภสัชกรรม

- 1 กรณีหน่วยงานประเมินความเสี่ยงโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ให้ทำการคัดเลือกโครงการจากเงินงบประมาณ หรือเงินนอกงบประมาณ ที่มีวงเงินสูงสุด จำนวน 1 โครงการ
- 2 หน่วยงานประเมินความเสี่ยงโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ให้แนบรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการ ในรูปไฟล์ WORD หรือ Excel พร้อมรายงานฯ รอบที่ 1
- 3 กรณีหน่วยงานประเมินความเสี่ยงโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการที่มีงบประมาณสูงสุด จำนวน 1 โครงการ ถึงแม้จะเป็นโครงการที่เข้าร่วมโครงการ IP หรือ CoST หรือโครงการ PPP ก็ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- 4 ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานสามารถถอดบทเรียน (Lesson learned) เรื่องร้องเรียนที่มีการรายงานข้อร้องเรียนทางวินัย ตามมติ ครม. วันที่ 27 มีนาคม 2561 และมติ ครม. วันที่ 28 มกราคม 2563 หรือคดีการทุจริตประพฤตินิยมชอบ ประกอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อลดโอกาสเกิดซ้ำ



# กำหนดการรายงาน

# รอบที่ 1

ส่ง ศปก.สร.

pankung08@gmail.com

24 กุมภาพันธ์ 2565

แบบรายงานที่ ๑

แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕  
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต .....  
รอบที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต  
จำนวนรวม ..... หน่วยงาน

ชื่อหน่วยงาน.....

ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ  
๑.ชื่อกระบวนการ .....  
๒.รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน..... วัน

ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่  
๑.ชื่องานตามภารกิจ .....

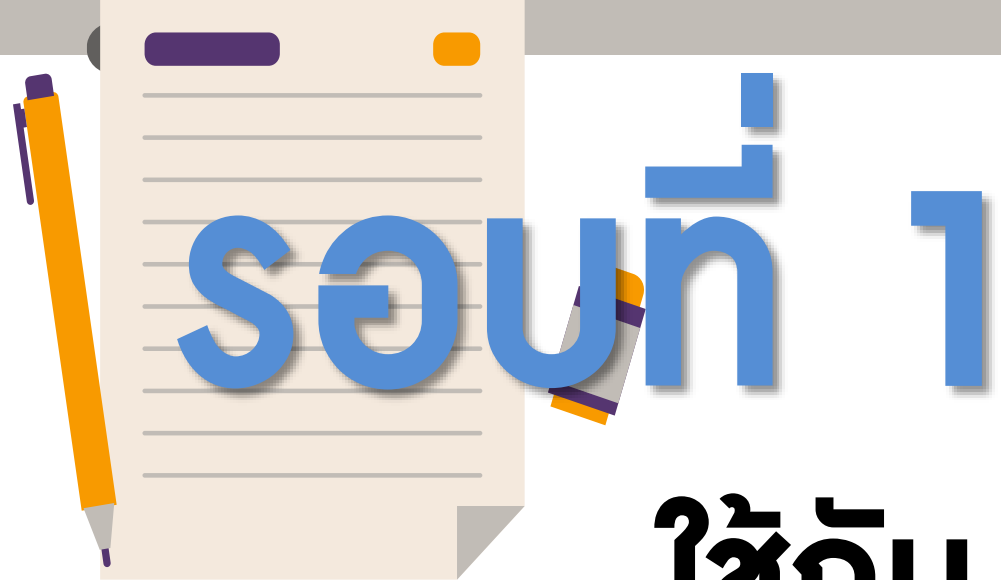
ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕  
๑.ชื่อโครงการ.....  
๒.งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง.....ระยะเวลาดำเนินการ.....  
 เงินงบประมาณ  เงินนอกงบประมาณ

๓. ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)  
๔. ส่งรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการในรูปแบบไฟล์ MS World หรือไฟล์ MS Excel (ตามแบบ)  
 ส่งพร้อมรายงานรอบที่ ๑  ไม่ได้ส่ง เหตุผล.....

ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและรายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยงการทุจริต	รายละเอียดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ให้หน่วยงานเลือกเฉพาะด้าน  
ที่ทำการประเมิน/ส่วนด้านที่  
ไม่ได้ทำการประเมินให้ทำการ  
ตัดออก

**แบบรายงานที่ 1**



# ใช้กับ ด้านที่ 3 โครงการจัดซื้อจัดจ้าง

ส่ง ศปก.สร.  
pankung08@gmail.com

24 กุมภาพันธ์ 2565

แบบรายงานที่ ๒

แบบแสดงรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕				
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต .....				
หน่วยงาน.....				
งบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (เฉพาะจังหวัด) จังหวัด.....				
ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง.....				
โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕				
ชื่อโครงการ.....				
งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง..... ระยะเวลาดำเนินการ.....				
<input type="checkbox"/> เงินงบประมาณ <input type="checkbox"/> เงินนอกงบประมาณ				
ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)				
<input type="checkbox"/> เข้าร่วมโครงการ IP <input type="checkbox"/> มีแผนเข้าร่วมโครงการ IP				
<input type="checkbox"/> เข้าร่วมโครงการ CoST <input type="checkbox"/> มีแผนเข้าร่วมโครงการ CoST				
ที่	รายการ	รายละเอียด (ประเภท จำนวน คุณลักษณะ(Spec) อื่นๆ)	ประมาณ การงบประมาณ (Cost breakdown)	รวมงบประมาณ(บาท)
รวมงบประมาณทั้งสิ้น				

**แบบรายงานที่ 2**



# กำหนดการรายงาน

# รอบที่ 2

ส่ง ศปก.สร.

pankung08@gmail.com

27 มิถุนายน 2565

**แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕**  
**ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต .....**  
**รอบที่ ๒ ผลการดำเนินการความเสี่ยงการทุจริต**  
**จำนวนรวม ..... หน่วยงาน**

ชื่อหน่วยงาน.....

**ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ**  
 ๑.ชื่อกระบวนการ.....  
 ๒.รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน..... วัน

**ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่**  
 ๑.ชื่องานตามภารกิจ.....

**ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕**  
 ๑.ชื่อโครงการ.....  
 ๒.งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง.....ระยะเวลาดำเนินการ.....  
 เงินงบประมาณ  เงินนอกงบประมาณ  
 ๓. ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด)  
 ๔. ส่งรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการในรูปแบบไฟล์ MS Word หรือไฟล์ MS Excel (ตามแบบ)  
 ส่งพร้อมรายงานรอบที่ ๑  ไม่ได้ส่ง เหตุผล.....

ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง การทุจริต	ผลการดำเนินการ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ให้หน่วยงานเลือกเฉพาะด้าน  
ที่ทำการประเมิน/ส่วนด้านที่  
ไม่ได้ทำการประเมินให้ทำการ  
ตัดออก

● ● ●

# แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

COSO 2013

COSO ERM 2017





# COSO 2013

Committee of Sponsoring Organizations 2013

ประกอบด้วย 5 องค์กรประกอบ 17 หลักการ



# 5 องค์ประกอบ

สภาพแวดล้อม  
การควบคุม  
(Control Environment)

การประเมินความเสี่ยง  
(Risk Assessment)

กิจกรรมการควบคุม  
(Control Activities)

สารสนเทศและการสื่อสาร  
(Information and Communication)

กิจกรรมการกำกับติดตาม  
และประเมินผล  
(Monitoring Activities)

**สภาพแวดล้อม  
การควบคุม**

1. องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
2. คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
3. คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
4. องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
5. องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

**การประเมินความเสี่ยง**

6. กำหนดเป้าหมายชัดเจน
7. ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
8. พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
9. ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

**กิจกรรมการควบคุม**

10. ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
11. พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
12. ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

**สารสนเทศและการสื่อสาร**

13. องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
14. มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
15. มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

**กิจกรรมการกำกับติดตาม  
และประเมินผล**

16. ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
17. ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

C  
O  
S  
O

2013

# กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

## Corrective

แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด  
สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว  
ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก

## Detective

เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง  
ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก  
ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัย ทำการลดระดับ  
ความเสี่ยงนั้น หรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่นักบริหาร

## Preventive

ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยง  
ต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด  
มาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก  
(Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต  
จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่  
ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

## Forecasting

การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้น  
และป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็น  
ที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยง  
ที่มาจาก การพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า  
ในอนาคต(Unknown Factor)

# COSO ERM 2017

## ● Enterprise Risk Management Integrating with Strategy and Performance

มุ่งเน้นการเชื่อมโยงการทำงานของกลไกการบริหารความเสี่ยงองค์กร เข้ากับกลยุทธ์ และการดำเนินงานขององค์กร ความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นหัวใจสำคัญในการผลักดันให้องค์กรบริหารความเสี่ยงการทุจริต ที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Enhancement) ให้กับองค์กร

## ENTERPRISE RISK MANAGEMENT



- COSO 2017 Enterprise Risk Management-Integrating [with Strategy and Performance](#)
- ชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงการทำงานของกลไกการบริหารความเสี่ยงองค์กรเข้ากับกลยุทธ์ และการดำเนินงานขององค์กร
- ดังสิ่งที่ต่อท้ายชื่อว่า “COSO Enterprise Risk Management-Integrating with Strategy and Performance”

# ● ● ● Enterprise Risk Management Integrating with Strategy and Performance

## Governance and Culture

การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการ โครงสร้าง การดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์ การกำหนดวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

## Strategy & Objective Setting

กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมินทางเลือกของกลยุทธ์จัดการความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

# Enterprise Risk Management Integrating with Strategy and Performance

## Performance

เป้าหมายผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณาภาพรวมของความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

## Review & Revision

การทบทวนและปรับปรุง ประกอบด้วย การประเมินความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหาร ความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการความเสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบ การบริหารความเสี่ยงองค์กร

# Enterprise Risk Management Integrating with Strategy and Performance

## Information, Communication & Reporting

สารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานความสำเร็จการดำเนินการ รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น





# การบริหารความเสี่ยงขององค์กร (ERM) แตกต่างจากแนวคิดเดิม

เดิม	ERM
ทำแยกเป็นส่วนๆ หรือฝ่าย	ทำแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
บริหารแบบตั้งรับ (รอให้เกิดปัญหาแล้วค่อยแก้ไข)	บริหารแบบเชิงรุก (ป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น)
ทำเป็นครั้งคราวหรือเฉพาะกิจ	ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
มุ่งเน้นด้านลบเพื่อลดความเสียหาย	มุ่งเน้นด้านบวกด้วย โดยแสวงหาโอกาส ที่จะเป็นประโยชน์แก่องค์กร ควบคู่กับ ด้านลบ

## การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

1. เป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง
2. มีการแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติ ที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้)

**Pre-decision**

## การตรวจสอบภายใน

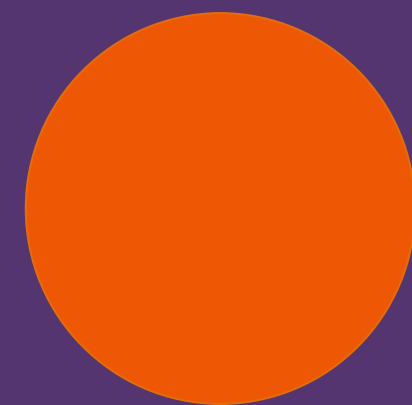
1. มีลักษณะเป็นการกำกับติดตามความเสี่ยง
2. มีลักษณะเป็นการสอบทาน
3. ควบคุมและตรวจสอบโดยใช้อำนาจกฎหมาย
4. หน่วยงานราชการจะเน้นที่การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance) ซึ่งจำเป็นแต่ได้ผลน้อยในการสร้าง “คุณภาพ” “คุณค่า” ที่เกิดจากการตรวจสอบ
5. เน้น “อดีต” มากกว่า “ปัจจุบัน” และ “อนาคต”

**Post-decision**



3

ขั้น  
ขั้นตอน



การประเมินความเสี่ยงการทุจริต  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

1

การกำหนด  
เกณฑ์การประเมิน  
ความเสี่ยง  
การทุจริต

2

การประเมิน  
ความเสี่ยง  
การทุจริต

3

การจัดทำ  
แผนบริหาร  
จัดการความเสี่ยง  
การทุจริต

# ขั้นตอนที่ 1

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

พิจารณา 2 ปัจจัย

1

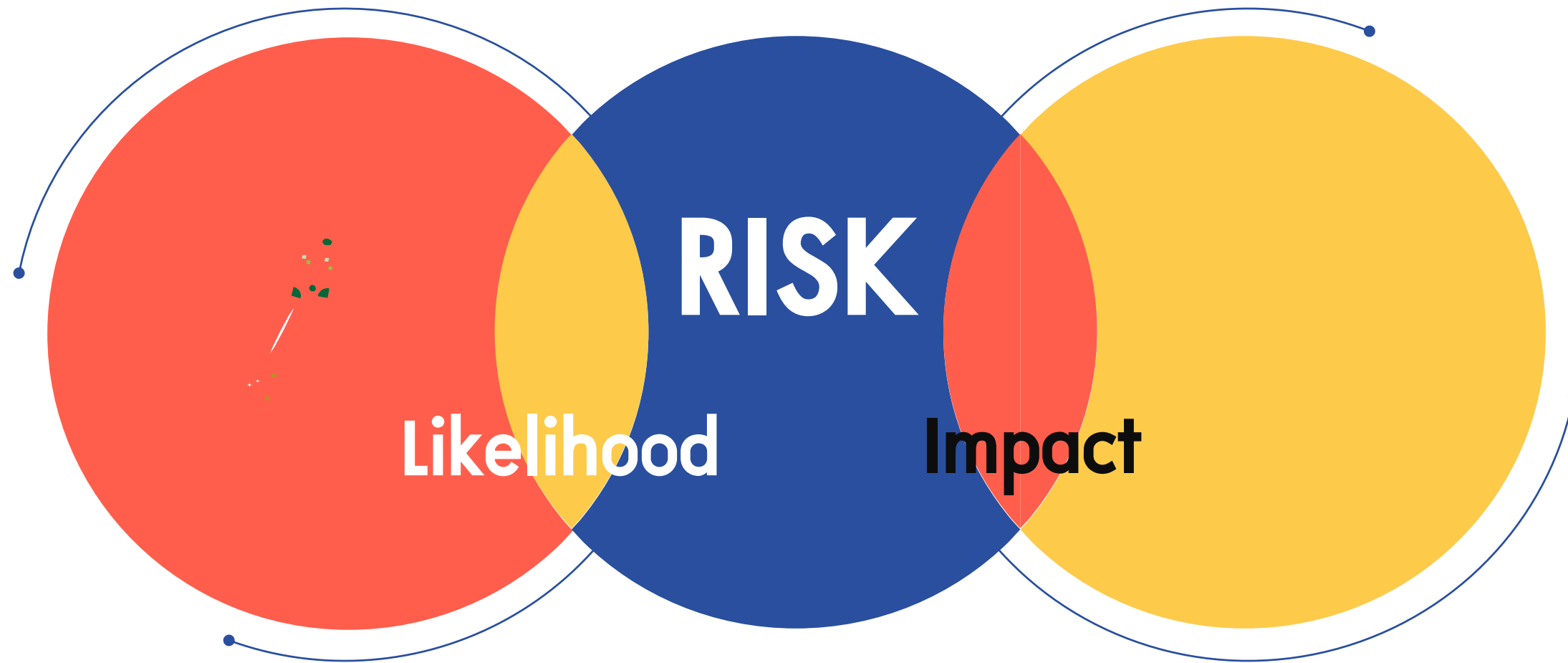
ด้านโอกาส  
ที่จะเกิด

Likelihood

2

ด้าน  
ผลกระทบ

Impact



**โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)** พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

**ผลกระทบ (Impact)** การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

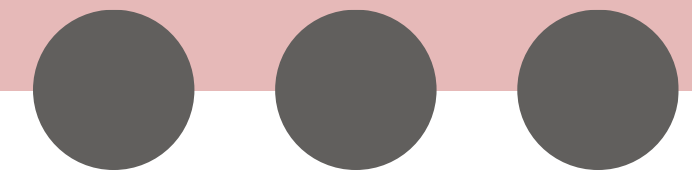
# ตัวอย่าง เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

1

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
5	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า 5 ครั้งต่อปี
4	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 5 ครั้งต่อปี
3	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี
2	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี
1	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 1 ครั้งต่อปี

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
5	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ 10 ขึ้นไป)
4	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ 10)
3	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ 5)
2	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ 3)
1	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

# ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)



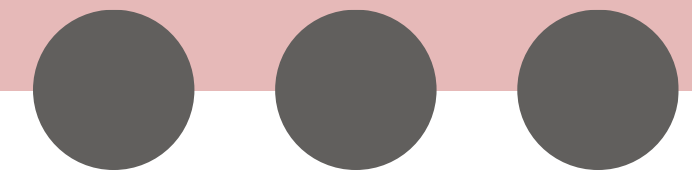
## 2 ด้านการเงิน

### ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

5	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง ..... บาท
4	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง ..... บาท
3	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง ..... บาท
2	ความเสียหายตั้งแต่ ..... บาท ถึง ..... บาท
1	ความเสียหาย ..... บาท หรือน้อยกว่า



# ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)



## 3 ที่ไม่ใช่ด้านการเงิน

### ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

5	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
4	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
3	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
2	ปรากฏข่าวสื่อที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
1	แทบจะไม่มี

# ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

## 4 ที่ไม่ใช่ด้านการเงิน

### ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

5	เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
4	ร้องเรียนต่อสื่อมวลชน และมีการออกข่าว
3	มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่รับคำตอบที่ชัดเจน
2	เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
1	แทบจะไม่มี

ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการตามพระราชกำหนดให้อำนาจ  
กระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหายิวดยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบ  
จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

5

## โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

5	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า 20 ครั้ง ต่อปี
4	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 20 ครั้ง ต่อปี
3	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 10 ครั้ง ต่อปี
2	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 5 ครั้ง ต่อปี
1	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 1 ครั้ง ต่อปี

ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตโครงการตามพระราชกำหนดให้อำนาจ  
กระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบ  
จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

5

## ผลกระทบ (Impact)





5	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นและสังคมระดับสูงมาก (ตั้งแต่ 2,000,000 บาท ขึ้นไป)
4	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นและสังคมระดับสูง (ตั้งแต่ 1,500,000 บาท-2,000,000 บาท)
3	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นและสังคมระดับปานกลาง (ตั้งแต่ 1,000,000 บาท-1,500,000 บาท)
2	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นและสังคมระดับต่ำ (ตั้งแต่ 500,000 บาท-1,000,000 บาท)
1	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นและสังคมระดับต่ำ (ต่ำกว่า 500,000 บาท)

# เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

6

		Risk Score				
โอกาสเกิด	ผลกระทบ					
	1	2	3	4	5	
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

สีเขียว	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับต่ำ	
สีเหลือง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	
สีส้ม	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูง	
สีแดง	หมายถึง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	

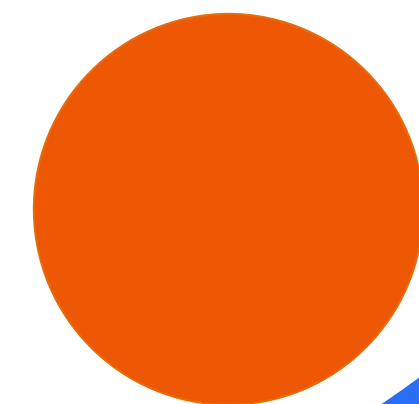


# ขั้นตอนที่ 2

## การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอน

1. การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
2. การจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต





# การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

1. อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต ว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ให้ละเอียดชัดเจนมากที่สุด ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
2. มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยก็ได้

Risk Owners มักจะไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง  
ผู้ประเมินความเสี่ยงจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น



# การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

## การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากไหน

### Known Factor

ปัจจัยความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรม ที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้น หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว

### Unknown Factor

ปัจจัยความเสี่ยง ที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (**คิดล่วงหน้า ตัดทอนไปก่อนใช้**) หรืออาจเกิดในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case)



# Key Principles



● ● ●

ต้องไม่นำปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงาน  
มาปะปนกับความเสี่ยงการทุจริต เช่น

- ทรัพยากร
- คน
- พาหนะ
- ระบบเทคโนโลยี
- ความรู้ / ความเข้าใจ
- จิตสำนึก
- ฯลฯ

# การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต

พิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงาน จาก 2 ปัจจัย คือ

1. โอกาสเกิด (Likelihood)

2. ผลกระทบ (Impact)

จะได้ค่าคะแนนความเสี่ยงรวม (Risk Score) เพื่อนำมาจัดระดับความเสี่ยงการทุจริตว่า **อยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ** ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน**ขั้นตอนที่** โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตตามตารางแบบฟอร์มที่ 1

# แบบตารางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

**ตารางที่ 1** การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
	ระบุขั้นตอนการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการตั้งแต่ ต้นจน สิ้นสุด ที่ทำการประเมิน	ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของ การดำเนินงาน โดยละเอียด อธิบายรูปแบบ /วิธีการ ที่อาจเกิดการทุจริต ในอนาคต	ให้คะแนน ตามเกณฑ์ L และ I ตามที่ หน่วยงานกำหนด	นำผลคูณ (L x I) ใส่ คะแนน และระดับว่าสูง มาก / สูง กลาง / ต่ำ (ดูตามตารางจัดระดับความ รุนแรงความเสี่ยงการทุจริต)	

## การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสเกิดการทุจริต

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

2. ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกในลำดับต่อมา

มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต อาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานต้องทำการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมิน มาประกอบด้วย

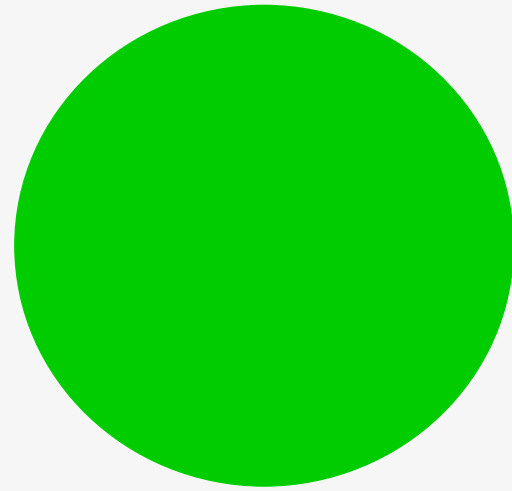
# การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

1. นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด เช่น ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ควรเชื่อมโยง ให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้

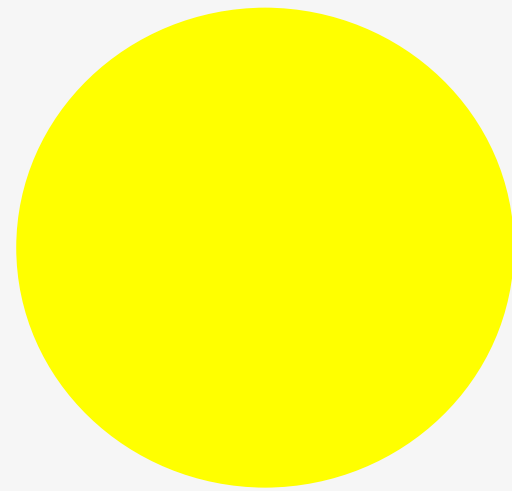
# ● ● ● การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

2. ต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่ หากพบว่ารูปแบบการทุจริต หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวงจร PDCA

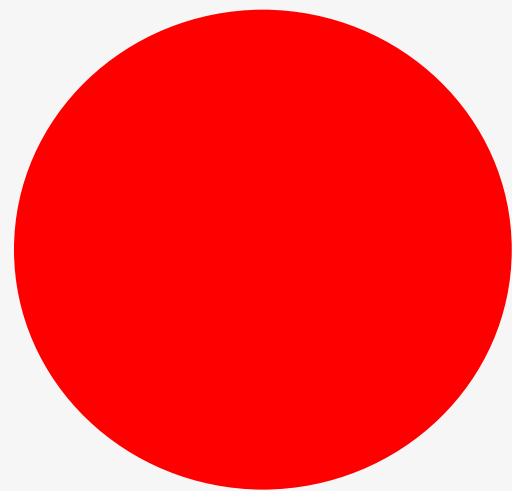
# การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน



การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้เหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้



การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้



การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

# ตารางที่ 2 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการ / โครงการ .....		
หน่วยงาน .....		
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑.	ขั้นตอนการดำเนินงาน : ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	<div style="border: 2px solid red; border-radius: 20px; padding: 10px; display: inline-block; width: 80%;"> <p>ระบุขั้นตอน / ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ ผลคูณ (L x I) ใส่คะแนน และระดับว่าสูงมาก/สูง/ กลาง เฉพาะขั้นตอนของการดำเนินงานที่มีความเสี่ยงสูงมาก/สูงหรือปานกลาง ตามตารางที่ ๑</p> </div> <div style="border: 2px solid green; border-radius: 20px; padding: 10px; display: inline-block; width: 80%; margin-left: 20px;"> <p>ระบุมาตรการฯ และรายละเอียดของมาตรการฯ เช่น แนวทาง รูปแบบ วิธีการดำเนินการ วิธีการนำมาตรการฯ ไปสู่การปฏิบัติหรือบังคับใช้ ระยะเวลา ดำเนินการ ฯลฯ ให้ชัดเจน</p> </div>
๒.	ขั้นตอนการดำเนินงาน : ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	



# รอบที่ 1 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ..... รอบที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต จำนวนรวม ..... หน่วยงาน			
ชื่อหน่วยงาน.....			
<b>ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ</b> ๑. ชื่อกระบวนการงาน ..... ๒. รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน..... วัน			
<b>ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่</b> ๑. ชื่องานตามภารกิจ .....			
<b>ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕</b> ๑. ชื่อโครงการ..... ๒. งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง..... ระยะเวลาดำเนินการ..... <input type="checkbox"/> เงินงบประมาณ <input type="checkbox"/> เงินนอกงบประมาณ ๓. ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด) ๔. ส่งรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการในรูปแบบไฟล์ MS World หรือไฟล์ MS Excel (ตามแบบ) <input type="checkbox"/> ส่งพร้อมรายงานรอบที่ ๑ <input type="checkbox"/> ไม่ได้ส่ง เหตุผล.....			
}	ให้นำหน่วยงานเลือกเฉพาะด้าน ที่ทำการประเมิน/ส่วนด้านที่ ไม่ได้ทำการประเมินให้ทำการ ตัดออก		
ร.ร	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง การทุจริต	รายละเอียด มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

# รอบที่ 1 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (กรณีโครงการจัดซื้อจัดจ้าง)

<b>แบบแสดงรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕</b> ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ..... หน่วยงาน..... งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (เฉพาะจังหวัด) จังหวัด..... ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง.....				
<b>โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕</b> ชื่อโครงการ..... งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง.....ระยะเวลาดำเนินการ..... <input type="checkbox"/> เงินงบประมาณ <input type="checkbox"/> เงินนอกงบประมาณ ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด) <input type="checkbox"/> เข้าร่วมโครงการ IP <input type="checkbox"/> มีแผนเข้าร่วมโครงการ IP <input type="checkbox"/> เข้าร่วมโครงการ CoST <input type="checkbox"/> มีแผนเข้าร่วมโครงการ CoST				
ที่	รายการ	รายละเอียด (ประเภท จำนวน คุณลักษณะ(Spec) อื่นๆ)	ประมาณ การงบประมาณ (Cost breakdown)	รวมงบประมาณ(บาท)

# TIMELINE

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต  
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข



# รายงานแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต

---

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565

Email :

[Pankung08@gmail.com](mailto:Pankung08@gmail.com)

นำรายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยง  
การทุจริต ขึ้น website ของหน่วยงาน



# รอบที่ 2 ผลการดำเนินการความเสี่ยงการทุจริต

แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕			
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต .....			
รอบที่ ๒ ผลการดำเนินการความเสี่ยงการทุจริต			
จำนวนรวม ..... หน่วยงาน			
ชื่อหน่วยงาน.....			
<b>ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ</b> ๑.ชื่อกระบวนการ ..... ๒.รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน..... วัน			<div style="border: 1px dashed red; border-radius: 15px; padding: 5px;">             ให้นำหน่วยงานเลือกเฉพาะด้าน              ที่ทำการประเมิน/ส่วนด้านที่              ไม่ได้ทำการประเมินให้ทำการ              ตัดออก           </div>
<b>ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่</b> ๑.ชื่องานตามภารกิจ .....			
<b>ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕</b> ๑.ชื่อโครงการ..... ๒.งบประมาณ..... บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง.....ระยะเวลาดำเนินการ..... <input type="checkbox"/> เงินงบประมาณ <input type="checkbox"/> เงินนอกงบประมาณ ๓. ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง..... (กรณีงบพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด) ๔. ส่งรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการในรูปแบบไฟล์ MS World หรือไฟล์ MS Excel (ตามแบบ) <input type="checkbox"/> ส่งพร้อมรายงานรอบที่ ๑ <input type="checkbox"/> ไม่ได้ส่ง เหตุผล.....			
ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง การทุจริต	ผลการดำเนินการ มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

# ผลการดำเนินการ ความเสี่ยงการทุจริต

---

วันที่ 27 มิถุนายน 2565

Email :

[Pankung08@gmail.com](mailto:Pankung08@gmail.com)

นำรายงานผลการดำเนินการความเสี่ยง  
การทุจริต ขึ้น website ของหน่วยงาน





ตัวอย่าง

รูปแบบพฤติกรรมการณ์การทุจริต



# ความเสี่ยงในขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน

- มีการยินยอมให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทนตนเองในระบบ GFMIS
- ในการปฏิบัติงานจริงบุคคลเดียวกันปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการงาน
- การสร้างหลักผู้ขายที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน
- ปลอมแปลงเอกสารในการจัดทำข้อมูลหลักผู้ขาย
- บันทึกรายการขอเบิกเงินในระบบ GFMIS เป็นหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนด
- ไม่มีการประทับตราเอกสารว่ามีการจ่ายเงินแล้วทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำเอกสารดังกล่าวไปบันทึกรายการขอเบิกในระบบ GFMIS ซ้ำ
- การบันทึกรายการจ่ายในระบบ GFMIS ไม่ครบถ้วน ถูกต้อง
- กรณีจ่ายจ่ายตรงให้แก่เจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินหน่วยงานไม่ได้ทำหนังสือแจ้งสำนักงานสรรพากรพื้นที่ในท้องถิ่นภูมิลำเนาหรือสถานประกอบการของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีสิทธิรับเงินทราบ



# ความเสี่ยงการทุจริตฯผู้รับผิดชอบ การเงิน การบัญชี

- อนุมัตินำเงินออกจากบัญชีโดยไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการจ่ายเงิน
- บันทึกบัญชีไม่ตรงตามความเป็นจริง
- ปลอมลายมือชื่อที่เกี่ยวข้อง
- ละเลยไม่มีการควบคุมใบเสร็จรับเงินอย่างรัดกุม
- ปลอมแปลงใบเสร็จจากร้านค้าต่างๆ
- แก้ไขเอกสารทางบัญชี
- ยกเลิกใบเสร็จโดยไม่มีต้นฉบับ
- สร้างหลักฐานการเบิกจ่ายเงินสาธารณูปโภคสูงกว่าความเป็นจริงที่ต้องจ่าย

# รูปแบบความเสียหายการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง

## ขั้นตอนการพิจารณาโครงการที่จะได้รับอนุมัติให้จัดซื้อจัดจ้าง

- หลักเกณฑ์การพิจารณาไม่ชัดเจน ทำให้โครงการต่างๆ เช่น ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือแก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างแท้จริง
- การเขียน TOR หรือข้อกำหนดแบบที่เจาะจงรูปพรรณสัณฐานของสิ่งของที่ต้องการ หรือการจำกัดผู้เข้าแข่งขัน การกำหนดคุณสมบัติของที่ละเอียดหรือการกำหนดจำนวนหรือประสบการณ์ที่ปรึกษาไว้สูงเกินความจำเป็น การกำหนดเวลาส่งมอบสั้นมาก (ลือคสเปก)
- การกำหนดราคากลางสูงผิดปกติ โดยเฉพาะราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด
  - การสืบราคาไม่ได้ดำเนินการจริงแต่ให้รายที่จะจัดซื้อจัดจ้างเป็นผู้ดำเนินการหาคู่เทียบให้ และมักพบว่าคู่สัญญาและคู่เทียบมักมีความเชื่อมโยงกัน
- มีการแบ่งซื้อแบ่งจ้างเพื่อให้อยู่ในอำนาจของตนเอง

## ขั้นตอนการพิจารณา ตรวจสอบข้อเสนอ

- มีการเผยแพร่ในวงจำกัด เผยแพร่ในระยะเวลา ที่สั้นเกินไปทำให้ผู้สนใจเข้าเสนอราคา ไม่มีเวลาเพียงพอในการเตรียมข้อเสนอ
- การตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้น กรณีโครงการที่มีความซับซ้อนสูงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้น มีการกำหนดเงื่อนไขคุณสมบัติเบื้องต้นไม่ชัดเจน หรือมีการกำหนดเงื่อนไขที่ไม่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- การพิจารณาเกณฑ์ที่ไม่ใช่ราคา มักมีจุดอ่อนในการใช้ดุลยพินิจซึ่งจะขึ้นอยู่กับทัศนคติ ประสบการณ์ความเชื่อตรงของคณะกรรมการแต่ละคน

## ขั้นตอนการการบริหารสัญญาหรือโครงการ

- งานที่ส่งมอบโดยคุณภาพที่กำหนดไว้ในสเปค หรือไม่ครบถ้วน หรือล่าช้ากว่ากำหนด แต่มีการตรวจรับและอนุมัติให้จ่ายเงิน
- ขาดการตรวจสอบระหว่างดำเนินโครงการ หรือความถี่ในการตรวจงานน้อยเกินไป
- เชื่อตามเอกสารของผู้จัดส่ง ไม่มีการตรวจนับจริง หรือตรวจสอบทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณจริง
- การใช้วัสดุไม่มีคุณภาพ ไม่เป็นไปตามแบบรายการ

# ตัวอย่าง

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต
1	การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง	<ol style="list-style-type: none"><li>1. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (เจ้าของโครงการ / ที่ได้รับโครงการ/ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้าง) ผู้มีหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้าง มีการนำข้อมูลไปเปิดเผย หรือหาผลประโยชน์</li><li>2. การรู้ข้อมูลล่วงหน้า วางกรอบระยะเวลาจัดซื้อจัดจ้างไปเอื้อประโยชน์</li></ol>
2	การจัดทำขอบเขตงาน (TOR) และการกำหนดราคากลาง	<ol style="list-style-type: none"><li>1. กำหนดคุณสมบัติที่เกินความจำเป็นหรือเขียนใกล้เคียงกับสิ่งที่ต้องการ (ลือคสเป็ก)</li><li>2. การเขียน TOR ที่เกินความจำเป็น เช่น กำหนดจำนวนที่ปรึกษามากเกินความจำเป็น , การกำหนดเนื้องานเกินความจำเป็น</li><li>3. การกำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง</li><li>4. การแบ่งงวดงาน/งวดเงิน ไม่สอดคล้องเหมาะสม</li></ol>

# ตัวอย่าง

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต
3	การจัดทำรายงานการขอซื้อขอจ้าง - วิธีการประกาศเชิญชวนทั่วไป - วิธีเชิญชวนหรือคัดเลือก - วิธีเฉพาะเจาะจง	1. การหาคู่เทียบปลอมหรือไม่ได้สืบราคาท้องตลาดที่แท้จริง 2. มีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือมีการใช้ดุลยพินิจ ในการเลือกผู้เสนอราคา 3. จัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ตรงตามที่จัดสรรงบประมาณตามประเภท รายการ
4	ประกาศผู้ได้รับคัดเลือก หรือได้รับการเสนอราคา	-
5	การขออนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง	-

# ตัวอย่าง

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต
6	เปิดให้มีการอุทธรณ์ ภายใน 7 วัน	1. เจ้าหน้าที่ไม่เร่งรัดดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด 2. เจ้าหน้าที่สรุปประเด็นการอุทธรณ์ไม่ชัดเจน
7	การจัดทำสัญญา	เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเสนอสัญญาได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด
8	การบริหารสัญญา การกำกับ/การควบคุมงาน รวมถึงการตรวจรับงาน	1. คณะกรรมการขาดการกำกับติดตามแผนที่ชัดเจน 2. คณะกรรมการตรวจรับอาจมีการเอื้อประโยชน์ / รับสินน้ำใจ 3. การตรวจรับไม่ตรงตามรูปแบบรายการ/เนื้อหาสาระสำคัญ 4. การตรวจรับงานไปก่อน 5. การตรวจรับที่ล่าช้า ส่งผลต่อค่าปรับ 6. ขาดการสอบทานเอกสาร 7. คณะกรรมการฯ..ไม่บันทึกรายงานการประชุมทุกครั้ง 8. การควบคุมงานไม่ได้ไปดู แต่มีการรายงาน การรายงานไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริง
9	การส่งมอบงาน	1. ส่งมอบงานยังไม่ครบ แต่ตรวจรับไปก่อน

# รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการปลอมรายชื่อ (ชื่อผี)

➤ นำรายชื่อผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ หรือ รับจ้างจริง มาใส่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการรับงาน เช่น

❖ รายชื่อผู้เข้ารับการอบรม

❖ รายชื่อผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ

❖ รายชื่อนักเรียนเพื่อขอรับเงินอุดหนุน รายชื่อจ้างทำงาน รายชื่อพนักงานขับรถ ฯลฯ

**ตรวจเอกสาร หลักฐาน ครบ ตรวจรับตามระเบียบถูกต้อง**

**แต่รายชื่อปลอม**

# รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการจัดทำโครงการ



งบประมาณ



จัดทำโครงการ/อนุมัติ



ดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติ



เบิกจ่ายงบประมาณ

- โครงการไม่สอดคล้องกับ  
ภารกิจ (แฝงกิจกรรมอื่น)

- เพิ่มเนื้อหาโดยไม่จำเป็น

- เป้าหมายเข้าร่วมไม่ครบ  
หากคนเซ็นเพิ่ม เซ็นปลอม

- Overbill

- ใบเสร็จปลอม

- รับเงินก่อนจากโรงแรม

Overdesign  
กำหนดเกินจริง

เบิกเท็จ

# รูปแบบความเสียหายการทุจริตขั้นตอนการตรวจพื้นที่จริง เพื่อพิจารณาในการออกใบอนุญาตตามกฎหมาย



## ต้นน้ำ

- ผู้ประกอบอำนาจความสะดวกการส่งรถมารับ / ตัวเครื่องบิน
- เลี้ยงรับรอง + Pocket money (สินน้ำใจ สินบน) / ค่าอำนาจความสะดวก / ของขวัญ / เลี้ยงรับรอง

## กลางน้ำ

- การตรวจแบบเอื้อประโยชน์/ตรวจแบบเป็นพิธี
- สุ่มตรวจเฉพาะที่ถูก
- ผิดมองไม่เห็น ฯลฯ

## ปลายน้ำ

เขียนรายงานไม่ตรงกับข้อเท็จจริง



เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ

มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

Corruption Risk Control




TAC

Together Against Corruption

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

# วัตถุประสงค์การประเมินเชิงคุณภาพ

เพื่อให้เกิดการพัฒนาระบบหรือนวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริต  
ที่มีประสิทธิภาพ และทำทันต่อพลวัตของการทุจริตในการบริหาร  
จัดการความเสี่ยงของการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต  
และเพิ่มประสิทธิภาพของรัฐ (Improving Governance)



# ประเภทมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

1

ความเสี่ยงการทุจริต  
ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา  
อนุมัติอนุญาต ตาม พ.ร.บ.  
อำนวยความสะดวก  
ในการพิจารณาอนุญาต  
ของทางราชการ  
พ.ศ. 2558

2

ความเสี่ยงการทุจริต  
ในความโปร่งใส  
ของการใช้อำนาจ  
และตำแหน่งหน้าที่

3

ความเสี่ยงการทุจริต  
ในความโปร่งใส  
ของการใช้งบประมาณ  
และการบริหารจัดการ  
ทรัพยากรภาครัฐ

# เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ



**P (PASS) ระดับพอใช้**

**G (GOOD) ระดับดี**

**E (EXCELLENT) ระดับยอดเยี่ยม**

**P 38 - 42**

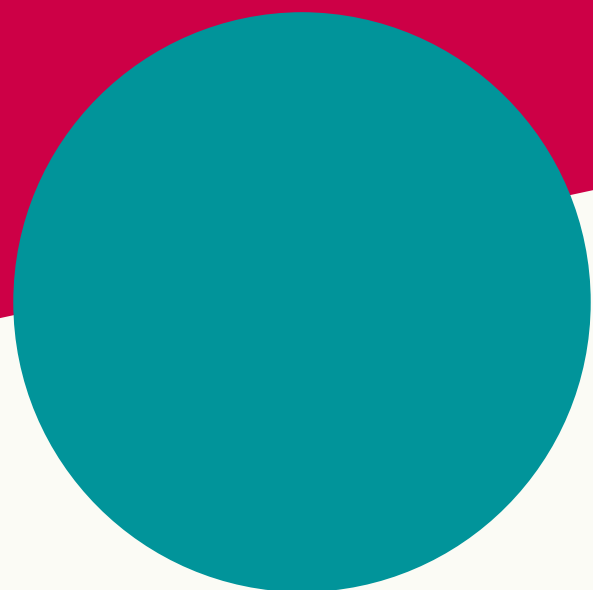


# กระทรวงสาธารณสุข ใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต

Together Against Corruption



Thank you  
For Attending!



แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง  
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๑  
สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

วัน/เดือน/ปี : ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

หัวข้อ: งานนำเสนอ (PowerPoint) ประกอบการประชุมชี้แจงแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต  
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ วันที่ ๒๙  
พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐-๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๒ อาคาร ๑ ตึกสำนักงาน  
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ)

งานนำเสนอ (PowerPoint) ประกอบการประชุมชี้แจงแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต  
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ วันที่ ๒๙  
พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐-๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๒ ชั้น ๒ อาคาร ๑ ตึกสำนักงาน  
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

Link ภายนอก: ไม่มี

หมายเหตุ: .....

.....  
.....

**ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล**

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

วันที่ ๒๗ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

**ผู้อนุมัติรับรอง**

สุชาภา วรินทร์เวช

(นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (หัวหน้า)

วันที่ ๒๗ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

**ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่**

พศวีร์ วัชรบุตร

(นายพศวีร์ วัชรบุตร)

นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

วันที่ ๒๗ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔